

OPERA OMNIA
SANCTI THOMAE AQUINATIS

-----oOo-----

Textum electronicum praeparavit et indexavit
Ricardo M. Rom n, S. R. E. Presbyterus
Bonis Auris, MCMXCVIII

*OFFICIUM DE FESTO CORPORIS CHRISTI

|+Pars_1

|#1 Sacerdos in aeternum Christus Dominus secundum ordinem melchisedech, panem et vinum obtulit. Miserator et misericors Dominus escam dedit timentibus se in memoriam suorum mirabilium. Calicem salutaris accipiam, et sacrificabo hostiam laudis. Sicut novellae olivarum ecclesiae filii sint in circuitu mensae Domini. Qui pacem ponit fines ecclesiae, frumenti adipe satiat nos Dominus.

|#2 Homo quidam fecit coenam magnam, et misit servum suum hora coenae dicere invitatis ut venirent: quia parata sunt omnia. Venite, comedite panem meum, et bibite vinum meum, quod miscui vobis.

|#3 Pange, lingua, gloriosi corporis mysterium, sanguinisque pretiosi, quem in mundi pretium, fructus ventris generosi rex effudit gentium. Nobis datus, nobis natus ex intacta virgine, et in mundo conversatus, sparso verbi semine, sui moras incolatus miro clausit ordine. In supremae nocte coenae recumbens cum fratribus, observata lege plene cibis in legalibus, cibum turbae duodenae se dat suis manibus. Verbum caro panem verum, verbo carnem efficit; fitque sanguis Christi merum: et si sensus deficit, ad firmandum cor sincerum sola fides sufficit. Tantum ergo sacramentum veneremur cernui; et antiquum documentum novo cedat ritui: praestet fides supplementum sensuum defectui. Genitori genitoque laus et iubilatio, salus, honor, virtus quoque sit et benedictio: procedenti ab utroque compar sit laudatio. Amen.

|#4 Panem de caelo praestitisti eis.
Omne delectamentum in se habentem.

|#5 O quam suavis est, Domine, spiritus tuus. Qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de caelo praestito, esurientes reple bonis, fastidiosos divites dimittens inanes.

|#6 Deus qui nobis sub sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti, tribue, quaesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuae fructum in nobis iugiter sentiamus.

|#7 Panis quem ego dedero.
Caro mea est pro mundi vita.

|+Pars_2

|#1 Christum regem adoremus dominantem gentibus. Qui se manducantibus dat spiritus pinguedinem.

|#2 Sacris solemnibus iuncta sint gaudia, et ex praecordiis sonent praeconia, recedant vetera, nova sint omnia, corda, voces et opera.

Noctis recolitur coena novissima, qua Christus creditur agnum et azyma dedisse fratribus iuxta legitima priscis indulta patribus.

Post agnum typicum expletis epulis, corpus Dominicum datum discipulis sic totum omnibus quod totum singulis, eius fatemur manibus.

Dedit fragilibus corporis ferculum, dedit et tristibus sanguinis poculum, dicens: accipite quod trado vasculum, omnes ex eo bibite.

Sic sacrificium istud instituit, cuius officium committi voluit solis presbyteris, quibus sic congruit, ut sumant, et dent ceteris.

Panis angelicus fit panis hominum, dat panis caelicus figuris terminum.

O res mirabilis. Manducat Dominum pauper, servus et humilis.

Te trina Deitas unaque poscimus, sic nos tu visita, sicut te colimus: per tuas semitas duc nos quo tendimus ad lucem quam inhabitas. Amen.

|+Pars_3

|#1 Fructum salutiferum gustandum dedit Dominus mortis suae tempore.

A fructu frumenti et vini multiplicati fideles in pace Christi requiescunt.

Communionem calicis, quo Deus ipse sumitur, non vitulorum sanguine, congregavit nos Dominus.

|#2 Panem caeli dedit eis.

Panem Angelorum manducavit homo.

|#3 Immensa divinae largitatis beneficia exhibita populo Christiano inestimabilem ei conferunt dignitatem. Neque enim est aut fuit aliquando tam grandis natio, quae habeat Deos appropinquantem sibi, sicut adest nobis Deus noster. Unigenitus siquidem Dei filius suae divinitatis volens nos esse participes, naturam nostram assumpsit, ut homines Deos faceret factus homo. Et hoc insuper quod de nostro assumpsit, totum nobis contulit ad salutem.

Corpus namque suum pro nostra reconciliatione in ara crucis hostiam obtulit Deo patri; sanguinem suum fudit in pretium simul et lavacrum, ut redempti a miserabili servitute, a peccatis omnibus mundaremur.

|#4 Immolabit hoedum multitudo filiorum Israel ad vesperam Paschae. Et edent carnes, et azymos panes.

Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulemur in azymis sinceritatis et veritatis.

|#5 Ut autem tanti beneficii iugis in nobis maneret memoria, corpus suum in cibum et sanguinem suum in potum sub specie panis et vini sumendum fidelibus dereliquit.

O pretiosum et admirandum convivium, salutiferum et omni suavitate repletum.

Quid enim hoc convivio pretiosius esse potest, in quo non carnes vitulorum et hircorum, ut olim in lege, sed nobis sumendus proponitur Christus verus Deus? quid hoc sacramento mirabilis? in ipso namque panis et vinum in Christi corpus et sanguinem substantialiter convertuntur.

Ideoque Christus Deus et homo perfectus, sub modici panis et vini specie continetur.

|#6 Comeditis carnes, et saturabimini panibus, iste est panis, quem dedit vobis Dominus ad vescendum.

Non Moyses dedit vobis panem de caelo, sed pater meus dat vobis panem de caelo verum.

|#7 Manducatur itaque a fidelibus, sed minime laceratur: quinimmo diviso sacramento integer sub qualibet divisionis particula perseverat. Accidentia autem sine subiecto in eodem subsistunt, ut fides locum habeat, dum visibile invisibiliter sumitur aliena specie occultatum, et sensus a deceptione reddantur immunes, qui de accidentibus iudicant sibi notis. Nullum etiam sacramentum est isto salubrius, quo purgantur peccata, virtutes augentur, et mens omnium spiritualium charismatum abundantia impinguatur. Offeritur in ecclesia pro vivis et mortuis; ut omnibus prosit quod est pro salute omnium institutum.

|#8 Respexit elias ad caput suum subcinericium panem: qui surgens comedit et bibit, et ambulavit in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei.

Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum.

|+Pars_4

|#1 Memor sit Dominus sacrificii nostri, et holocaustum nostrum pingue fiat.

Paratur nobis mensa Domini adversus omnes qui tribulant nos.

In voce exultationis resonent epulantes in mensa Domini.

|#2 Cibavit eos ex adipe frumenti.
Et de petra melle saturavit eos.

|#3 Suavitatem denique huius sacramenti nullus exprimere sufficit; per quod spiritualis dulcedo in suo fonte gustatur, et recolitur memoria illius, quam in sua passione Christus monstravit, excellentissimae caritatis. Unde ut arctius huiusmodi caritatis immensitas fidelium cordibus infingeretur, in ultima coena quando Pascha cum discipulis celebrato transiturus erat de hoc mundo ad patrem, hoc sacramentum instituit tanquam passionis suae memoriale perenne, figurarum veterum impletivum, miraculorum ab ipso factorum maximum; et de sua contristatis absentia solatium singulare reliquit.

|#4 Panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Litigabant ergo Iudaei dicentes: quomodo potest hic nobis dare carnem suam ad manducandum? locutus est populus contra Dominum: anima nostra nauseat super cibo isto levissimo.

|#5 Convenit itaque devotionibus fidelium solemniter recolere institutionem tam salutiferi tamque mirabilis sacramenti, ut ineffabilem modum divinae praesentiae in sacramento visibili veneremur; et laudetur Dei potentia, quae in sacramento eodem tot mirabilia operatur; nec non et de tam salubri tamque suavi beneficio exolvantur Deo gratiarum debitae actiones. Verum etsi in die coenae, quando sacramentum praedictum noscitur institutum, inter Missarum solemnitas de institutione ipsius specialis mentio habeatur; totum tamen residuum eiusdem diei officium ad Christi passionem pertinet, circa cuius venerationem ecclesia illo tempore occupatur. Ut autem integro celebritatis officio institutionem tanti sacramenti recoleret plebs fidelium, Romanus pontifex urbanus IV, huius sacramenti devotione affectus, pie statuit praefatae institutionis memoriam prima quinta feria post octavas Pentecostes a cunctis fidelibus celebrari; ut qui per totum anni circulum hoc sacramento utimur ad salutem, eius institutionem illo tempore specialiter recolamus quo spiritus sanctus corda discipulorum edocuit ad plene cognoscenda huius mysteria sacramenti.
Nam et in eodem tempore coepit hoc sacramentum a fidelibus frequentari.

|#6 Coenantibus illis accepit Jesus panem, et benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis, et ait. Accipite et comedite: hoc est corpus meum.
Dixerunt viri tabernaculi mei: quis det de carnibus eius, ut saturemur?

|#7 Ut autem praedicta quinta feria, et per octavas sequentes, eius salutaris institutionis honorificentius agatur memoria, et solemnitas de hoc celebrior habeatur; loco distributionum materialium, quae in ecclesiis cathedralibus largiuntur existentibus horis canonicis nocturnis pariterque diurnis; praefatus Romanus pontifex eis qui huiusmodi horis in hac solemnitate personaliter in ecclesiis interfuerint, stipendia spiritualia, apostolica largitione concessit; quatenus per haec fideles ad tanti festi celebritatem avidius et copiosius convenirent. Omnibus igitur vere poenitentibus et confessis, qui matutinali officio huius festi praesentialiter in ecclesia ubi celebrabitur aderunt, centum dies; qui vero Missae, totidem; illis autem qui interfuerint in primis ipsius festi vespers, similiter centum: qui vero in secundis, totidem; eis quoque qui primae, tertiae, sextae, et nonae, ac completorii aderunt officiiis, pro qualibet ipsarum quadraginta; illis vero qui per ipsius festi octavas in matutinalibus vespertinis Missae ac horarum praedictarum officiiis praesentes extiterint, singulis diebus octavarum ipsarum centum dies de iniunctis sibi poenitentiis relaxando, indulgentiam tribuit perpetuis temporibus duraturam.

|#8 Accepit Jesus calicem postquam coenavit dicens: hic calix novum testamentum est in meo sanguine. Hoc facite in meam commemorationem.
Memoria memor ero, et tabescet in me anima mea.

|+Pars_5

|#1 Introibo ad altare Dei, sumam Christum qui renovat iuventutem meam.
Cibavit nos Dominus ex adipe frumenti, et de petra melle saturavit nos.
Ex altari tuo, Domine, Christum sumimus, in quem cor et caro nostra exsultant.

|#2 Educas panem de terra.
Et vinum laetificet cor hominis.

|#3 Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo.
Non est alia natio, tam grandis quae habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis.

|#4 Misit me vivens pater, et ego vivo propter patrem; et qui manducat me, vivet propter me.
Cibavit eum Dominus pane vitae et intellectus.

|#5 Unus panis et unum corpus multi sumus. Omnes qui de uno pane et de uno calice participamus.
Parasti in dulcedine tua pauperi Deus, qui habitare facis unanimes in domo.

|#6 Comedi favum meum cum melle meo.
Bibi vinum meum cum lacte meo.

|+Pars_6

|#1 Sapientia aedificavit sibi domum, miscuit vinum, et posuit mensam.
Angelorum esca nutriti populum tuum, et panem de caelo praestitisti eis.
Pinguis est panis Christi, et praebebit delicias regibus.
Sacerdotes Dei incensum et panes offerunt Deo.
Vincenti dabo manna absconditum, et nomen novum.

|#2 Verbum supernum prodiens, nec patris linquens dexteram, ad opus suum exiens, venit ad vitae vesperam.
In mortem a discipulo suis tradendus aemulis, prius in vitae ferculo se tradidit discipulis.
Quibus sub bina specie carnem dedit et sanguinem, ut duplicis substantiae totum cibaret hominem.
Se nascens dedit socium, convescens in edulium; se moriens in pretium, se regnans dat in praemium.
O salutaris hostia, quae caeli pandis Ostium; bella premunt hostilia, da robur, fer auxilium.
Uni trinoque Domino sit sempiterna gloria, qui vitam sine termino nobis donet in patria.

|#3 Posuit fines tuos pacem.
Et adipe frumenti satiat te.

|#4 Ego sum panis vivus, qui de caelo descendi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum.

|+Pars_7

|#1 O sacrum convivium.
In quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis eius, mens impletur gratia, et futurae gloriae nobis pignus datur.

|#2 Christum panem Angelorum et hominum, venite adoremus.

|#3 Vivus, qui de caelo descendi: qui manducat

|#4 Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus, escam dedit timentibus te.

|+Pars_8

|#1 Exultate Deo adiutori nostro, iubilare Deo Iacob.

|#2 Oculi omnium in te sperant, Domine; et tu das illis escam in tempore opportuno.
Aperis tu manum tuam, et imples omne animal benedictione.

Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus: qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem,
in me manet, et ego in eo.

|#3 Lauda, sion, salvatorem, lauda ducem et pastorem in hymnis et canticis.
Quantum potes, tantum aude; quia maior omni laude, nec laudare sufficis.
Laudis thema specialis, panis vivus et vitalis, hodie proponitur.
Quem in sacrae mensa coenae, turbae fratrum duodenae datum non ambigitur.
Sit laus plena, sit sonora; sit iucunda, sit decora mentis iubilatio.
Dies enim solemnis agitur, in qua mensae primae recolitur huius institutio.
In hac mensa novi regis, novum Pascha novae legis; phase vetus terminat.
Vetustatem novitas, umbram fugat veritas, noctem lux eliminat.
Quod in coena Christus gessit, faciendum hoc expressit in sui memoriam.

Docti sacris institutis, panem vinum in salutis consecramus hostiam.
Dogma datur Christianis, quod in carnem transit panis, et vinum in sanguinem.
Quod non capis, quod non vides, animosa firmat fides praeter rerum ordinem.
Sub diversis speciebus, signis tantum, et non rebus, latent res eximiae.
Caro cibus, sanguis potus; manet tamen Christus totus sub utraque specie.
A sumente non concisus, non confractus, non divisus, integer assumitur.
Sumit unus, sumunt mille; quantum isti, tantum ille; nec sumptus consumitur.
Sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inaequali, vitae vel interitus.
Mors est malis, vita bonis. Vide panis sumptionis quam sit dispar exitus.
Fracto demum sacramento, ne vacilles; sed memento tantum esse sub fragmento quantum toto tegitur.
Nulla rei fit scissura. Signi tantum fit fractura, qua nec status nec statura signati minuitur.
Ecce panis Angelorum, factus cibus viatorum, vere panis filiorum, non mittendus canibus.
In figuris praesignatur, cum Isaac immolatur, agnus Paschae deputatur, datur manna patribus.
Bone pastor, panis vere, Jesu nostri miserere, tu nos pasce, nos tuere, tu nos bona fac videre in terra viventium.
Tu qui cuncta scis et vales, qui nos pascis hic mortales, tuos ibi commensales, coheredes et sodales fac sanctorum civium. Amen.

|#4 Sacerdotes incensum Domini, et panes offerunt Deo; et ideo sancti erunt Deo suo, et non polluent nomen eius.

|#5 Ecclesiae tuae, quaesumus, Domine, unitatis et pacis propitius dona concede, quae sub oblatis muneribus mystice designantur.

|#6 Divinum mysterium semper declaratur, et mens infidelium tumens excaecatur, firma spes credentium fide roboratur.

Fides est summopere credere in Deum, panem sanctum edere, et tractare eum. Iubens dicit: sumite: hoc est corpus meum.

Panis prius cernitur; sed dum consecratur, caro Christi sic mutatur: quomodo convertitur, Deus operatur.

De vino similiter, si sit benedictum, et tunc est veraciter sanguis Christi dictum: credamus communiter verum et non fictum.

Nobis celebrantibus istud sacramentum, et cunctis fidelibus fiat nutrimentum, Iudaeis negantibus sit in detrimentum.

|#7 Fac nos, quaesumus, Domine, divinitatis tuae sempiterna fruitione repleti, quam pretiosi corporis et sanguinis tui temporalis perceptio praefigurat.